

Udenrigsministeriet

Folketingets Ligestillingsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
	2019 - 10218	LIGE	xx. april 2019

LIU B 87 – svar på spørgsmål 2 fra Roger Courage Matthisen stillet den 8. april 2019 til ministeren for fiskeri og ligestilling og ministeren for nordisk samarbejde.

Spørgsmål

Vil ministeren - gerne med bidrag fra andre ministre og i fortsættelse af ministerens tale under 1. behandling - sende udvalget en oversigt over konkrete initiativer fra regeringen, som retter sig mod undervisning i køn, ligestilling og mangfoldighed for undervisere og studerende med kommende undervisningsansvar på undervisnings- og uddannelsesområdet?

Svar

Nedenfor fremgår konkrete initiativer, der retter sig mod undervisning i køn, ligestilling og mangfoldighed på undervisnings- og uddannelsesområdet. Oversigten er udarbejdet med bidrag fra Undervisningsministeriet og Forsknings- og Uddannelsesministeriet.

Tværgående initiativer

Forebyggelse af radikalisering og social kontrol i dagtilbud, grundskole, fritidstilbud og ungdomsuddannelser (Satspuljeinitiativ 2017-2020)

Initiativet består af udviklingsforløb, kapacitetsopbygning via efteruddannelse af lærere og pædagogisk personale og udvikling og formidling af materialer. Der er endvidere udarbejdet to litteraturstudier om forskning vedrørende forebyggelse af radikalisering og forskning om negativ social kontrol samt en afdækning af sektorens behov for materialer og kompetenceudvikling, som bidrager med viden om, hvordan indsatser kan tilrettelægges. Litteraturstudierne er offentliggjort på uvm.dk. Initiativet indledes med en afdækningsfase, herunder bl.a. et

litteraturstudie vedr. forskning om forebyggelse af negativ social kontrol i dagtilbud, fritidstilbud, grundskolen og på ungdomsuddannelserne.

Konference om piger og teknologiforståelse

Styrelsen for It og Læring i Undervisningsministeriet gennemførte i samarbejde med Ligestillingsafdelingen i Udenrigsministeriet en konference om piger og teknologiforståelse i 2018. Konferencens formål var at give inspiration til projekter i undervisningssektoren med henblik på at sikre pigers interesse for teknologiforståelse.

Grundskolen

Det skal indledningsvist fremhæves, at folkeskolens formålsparagraf rammesætter folkeskolens virke, herunder at *folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati* (folkeskoleloven § 1, stk. 3). Skolerne skal således allerede i dag sikre, at eleverne undervises, så de kan deltage i et demokratisk samfund, hvor køn, ligestilling og mangfoldighed naturligt indgår.

Det er på den baggrund ikke muligt at lave en udtømmende liste over initiativer, som retter sig mod undervisning i emnerne køn, ligestilling og mangfoldighed, da disse kan betragtes som at indgå i al undervisning, der sigter mod at styrke elevernes demokratiske dannelse. Nedenstående er eksempler på konkrete initiativer med fokus på et eller flere af disse emner:

Styrkelse af undervisningen i SSF

En nylig evaluering af det obligatoriske emne 'sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab' (SSF) viser, at der er udfordringer med undervisningen. UVM har på baggrund af evalueringen afsat midler i 2019 og 2020 til at igangsætte initiativer, der kan styrke undervisningen i SSF. Initiativerne skal drøftes med folkeskoleforligskredsen.

Undersøgelse af negativ social kontrol i grundskolen

En undersøgelse foretaget af Als Research for Undervisningsministeriet offentliggjort i maj 2018 bidrager med ny viden om omfanget og karakteren af negativ social kontrol blandt elever i grundskolen i 6.-8. klasse.

Danmarksskanon

Ligestilling indgår som en værdi i Danmarksskanonen, hvor Undervisningsministeriet og Kulturministeriet i foråret 2017 udskrev en

klassekonkurrence, hvor eleverne skal arbejde med 10 danske værdier. Ligestilling er en af disse værdier.

eTwinning

eTwinning er et uddannelsesfællesskab for skoler i Europa, som tilbyder en platform og pædagogisk udvikling for skoler og institutioner. Medarbejdere kan involvere sig i faglig udvikling og samarbejde om projekter i og på tværs af lande. I eTwinning-regi behandles emnet ligestilling i mange projekter, og der er en dansk initieret og koordineret 'Featured gruppe' i eTwinningportalen kaldet 'Gender Equality & Diversity in Education' med online-events, webinarer etc. Derudover var emnet en del af den nyligt afholdte eTwinning Annual Conference 2017 (eTwinning: Turning Inclusion Into Action).

Opkvalificeringstilbud i normkritiske og inkluderende LGBTI-metoder

Som led i handlingsplanen til fremme af tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer har Udenrigsministeriet bevilliget i alt 1,0 mio. kr. til LGBT Danmark til udvikling af et opkvalificeringstilbud i inkluderende LGBTI-metoder til fagpersoner i udskolingen. Som led i projektet udvikles en læringspakke med fokus på håndtering af mobning, stigmatisering og fordomme samt konkrete redskaber ift. at understøtte LGBTI-personer tryghed og mentale sundhed. Der gennemføres et undervisnings- og opkvalificeringsforløb af fagpersonerne, som bl.a. skal give viden om unge LGBTI-personer og kendskab til normkritiske tilgange og normkritisk pædagogik. Projektet gennemføres i 2019. Herefter er det planen, at LGBT Danmark vil udbyde opkvalificeringsforløbet til interesserede skoler og uddannelsesinstitutioner.

Inspirations- og vejledningsmateriale til skoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner

Som led i handlingsplan til fremme af tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer udarbejdes et inspirations- og vejledningsmateriale til skoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner om, hvilke udfordringer fx unge homoseksuelle, transkønnede eller børn og unge af homoseksuelle forældre kan møde, og hvordan ledelse, lærere og pædagogisk personale kan understøtte deres trivsel og fremme åbenhed og forståelse blandt klassekammerater. Materiale skal have særligt fokus på at understøtte skoler og institutioner, hvor der kan være mindre accept af LGBTI-personer fx som følge af en høj andel af elever med anden etnisk baggrund. Initiativet gennemføres i samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Ligestillingsafdelingen i Udenrigsministeriet, og det forventes igangsat i 2. halvår 2019.

Læreruddannelsen

Det frivillige kursus Sundheds- og seksualundervisning og familieformer indgik som en del af den nyligt afsluttede evaluering af læreruddannelsen. I forbindelse med opfølgningen på evalueringen af læreruddannelsen får professionshøjskolerne til opgave at lave en handlingsplan for uddannelsens frivillige kurser med særligt fokus på bl.a. kurset Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab. Målsætningen er, at de forbedrer de studerendes kompetencer på området ved at styrke deltagelsen i kurset samt kvalitetsudvikle undervisningen.

Ungdomsuddannelserne

I forhold til ungdomsuddannelserne er der iværksat følgende initiativer:

Ændring af formålsparagraffen for de gymnasiale uddannelser i 2017

Der er i lov om de gymnasiale uddannelser, som dækker alle fire gymnasiale uddannelser (stx, hhx, htx, hf), fokus på at give eleverne kompetencer, der understøtter gensidig respekt og ligeværd. Det gælder fx undervisning i digitale kompetencer, der understreger vigtigheden af ordentlig adfærd på nettet og på de sociale medier. I formålsparagraffen til lov om de gymnasiale uddannelser, fremgår det, at undervisningen og hele institutionens dagligliv må bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

Det kursiverede blev indført med gymnasireformen af 2017 og er nyt i forhold til tidligere ordninger. De gymnasiale institutioner sikrer, at undervisning og øvrige aktiviteter afspejler formålsparagraffen. Alle fag er forpligtede på at løfte formålsparagraffen.

Undersøgelse af negativ social kontrol på ungdomsuddannelserne

Undervisningsministeriet har igangsat en kvalitativ undersøgelse af negativ social kontrol på ungdomsuddannelserne, der skal belyse karakteren af social kontrol, selvsegregering og kulturkonflikter blandt eleverne.

Demokratisk dannelse

Undervisningsministeren har iværksat forskellige initiativer, der skal styrke den demokratiske dannelse på ungdomsuddannelserne. Der er blevet afholdt en konference i januar 2019, og udvikling af undervisnings- og vejledningsmateriale vedrørende demokratisk dannelse. Derudover er der nedsat et Råd for demokratisk dannelse, som bl.a. kan drøfte, hvordan eleverne opnår viden om og accept af frihedsrettigheder og værdier som ligestilling mellem kønnene.

Inklusion og mangfoldighed på ungdoms- og erhvervsuddannelserne

Som led i handlingsplanen til fremme af tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer har Udenrigsministeriet bevilliget i alt 2,0 mio. kr. til Sex & Samfund til et projekt, der gennem en normkritisk tilgang har til formål at bekæmpe fordomme samt styrke inklusion og skabe mangfoldige fællesskaber i ungdoms- og læringsmiljøerne. Projektet fokuserer særligt på unge på ungdoms- og erhvervsuddannelserne. Som led i projektet uddannes elever og unge i udvalgte kommuner til "forandringsagenter", som skal organisere, planlægge og gennemføre normkritisk ung-til-ung-baserede oplysning- og dialogaktiviteter. Der vil med inddragelse af skoleledelser, undervisere, studievejledere, elevcoaches samt forældre og unge selv derudover blive udviklet nye normkritiske redskaber, metoder, strategier, herunder undervisningsindsatser, som gøres tilgængelige for alle landets ungdomsuddannelser og andre relevante aktører.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen